Waarom doen kinderen niet meer wat ik wil?

Whitepaper

Samen werken aan een klas vol helden!

Waarom doen kinderen niet meer wat ik wil?

De wereld waarin kinderen opgroeien, ziet er heel anders uit dan tien jaar geleden. Alles gaat sneller, is digitaler en vaak ook drukker. Dat zie je terug in hun gedrag. Sommige kinderen zijn snel van slag, anderen trekken zich juist terug of zoeken constant de grens op. En jij? Jij staat er elke dag middenin.

Als leerkracht wil je het beste voor elk kind. Je ziet waar het wringt, waar een kind vastloopt of juist uit de bocht vliegt. Maar hoe ga je daar goed mee om? Wat werkt nou écht als een kind lastig gedrag laat zien? **Hoe houd je het veilig in de groep, én leuk voor jezelf?**

Zijn kinderen veranderd, of is hun omgeving veranderd? Spoiler: het is vooral dat laatste. En daar kunnen we als school iets mee – zonder dat je meteen je klas hoeft om te toveren tot een militaire academie. In deze whitepaper delen we **tips en tricks** die jij kunt gebruiken in de klas.

Zo heb je alle **do's en don'ts** overzichtelijk op één plek en heb je altijd iets om naar terug te grijpen in uitdagende situaties.

HiRO - Copyright 2025

Wat gebeurt er in onze klassen?

Leerkrachten zien het elke dag: kinderen zijn drukker, gevoeliger, sneller boos, afgeleid of juist teruggetrokken. Er wordt vaak geroepen dat kinderen “anders” zijn, maar de realiteit is dat hun wereld anders is geworden.

Social media, games, steeds veranderende gezagslijnen thuis en op school, en een klas vol uiteenlopende achtergronden zorgen ervoor dat kinderen in een complex krachtenveld opgroeien. Dit heeft impact op hun gedrag.

Kinderen vandaag leren minder vanzelfsprekend hoe je samenwerkt, hoe je ruzies oplost en hoe je spanning reguleert. Hun brein is gewend geraakt aan snelle prikkels en directe beloningen. Een boek lezen of even wachten tot iemand is uitgesproken? Dat voelt soms als topsport.

Daar komt bij dat het onderwijs steeds inclusiever wordt. Leerkrachten krijgen te maken met kinderen met uiteenlopende ondersteuningsbehoeften, vaak zonder extra handen in de klas. Dit vraagt veel: duidelijke structuren, preventieve gedragsaanpak, én een flinke portie humor en relativeringsvermogen.

Belangrijk inzicht: kinderen zijn niet ‘lastiger’ dan vroeger – maar hun omgeving maakt het hen (en ons) niet makkelijk.

De kernboodschap: het kind is niet veranderd, de wereld eromheen wel.

- **Sociale normen zijn diffuser:** Waar vroeger ‘de juf is de baas’ vanzelf sprak, voelen kinderen nu haarfijn aan dat elke volwassene eigen regels hanteert. Dat levert verwarring op: mag ik bij de invalleerkracht hetzelfde als bij mijn vaste juf? Moet ik luisteren naar de overblijfmoeder?
- **Beweging en spel zijn verschoven:** De generaties van nu spelen minder buiten, maar meer online. Veel jonge kinderen weten niet goed hoe je vrij speelt zonder scherm of spelregels. Buiten spelen, bouwen, hutten maken – het moet soms letterlijk worden aangeleerd.
- **Meer exposure aan volwassen onderwerpen:** Door social media, YouTube en games komen kinderen eerder in aanraking met gewelddadige of complexe thema’s. Ze imiteren gedrag dat niet bij hun leeftijd past, met soms heftige gevolgen in de klas.
- **Grotere emotionele druk:** Denk aan kinderen uit stressvolle thuissituaties of met migratie-achtergronden (bijvoorbeeld oorlogservaringen). Hun gedrag kan explosief of juist teruggetrokken zijn – en vraagt vaak meer dan een standaardaanpak.

HiRO – Copyright 2025

Wat is normaal?
Ons eigen filter en (voor)oordelen

De tweede laag van het verhaal gaat niet over de kinderen, maar over onszelf. Want wat wij als leerkrachten of schoolteam ‘normaal’ vinden, is gevormd door hoe wij zelf zijn opgegroeid.

Iedereen kijkt met zijn eigen bril naar gedrag. Misschien denk jij bij een kind dat niet stil kan zitten direct aan “druk gedrag”, terwijl een ander juist denkt: “wat een creatief type.” Of misschien zie je ouders die veel gamen met hun kinderen als “onverantwoordelijk”, terwijl dat hun gezinsnorm is.

Ons brein houdt van snel oordelen, want dat spaart energie. Maar dat snelle labelen – dit kind is druk, dat kind is lastig, die ouders zijn ingewikkeld – beperkt ons in wat we kunnen zien.

Belangrijk inzicht: gedrag is maar het topje van de ijsberg. Daaronder liggen overtuigingen, waarden, angsten en behoeften. Soms is druk gedrag bijvoorbeeld niet ‘stoerdoenerij’, maar een beschermingsmechanisme: “Als ik jou niet toelaat, kun jij mij ook niet kwetsen.”

Waar liggen jouw blinde vlekken?

Als leerkracht is het cruciaal dat je reflecteert op je eigen aannames. Want waar jij heftig op reageert, zegt vaak net zoveel over jou als over het kind.

Vraag jezelf eens:

- Waar merk ik dat ik sneller geïrriteerd raak?
- Welke kinderen of ouders roepen bij mij sterke emoties op, en waarom?
- Welke gedragingen vind ik moeilijk om mee om te gaan, en wat zegt dat over mijn eigen waarden?
- Komt mijn oordeel voort uit iets dat ik écht zie bij het kind, of vooral uit mijn eigen verwachtingen en normen?

Het helpt om in je team hier open over te praten. Door samen te reflecteren, ontdek je waar je aannames zitten en hoe je elkaar kunt aanvullen. Want daar zit kracht: niet iedereen hoeft hetzelfde te denken, maar het helpt enorm als je als team weet waar jullie blinde vlekken en valkuilen liggen.

Wat betekent dit in de praktijk?

- Blijf nieuwsgierig. Vraag niet alleen wát een kind doet, maar vooral waarom.
- Stel open vragen, zonder oordeel. Bijvoorbeeld: “Wat maakt dit zo belangrijk voor jou?” of “Hoe ziet dat er thuis uit?”

Wanneer we leren kijken met een open en nieuwsgierige houding, worden lastige situaties ineens waardevolle leermomenten – voor de kinderen, maar zeker ook voor onszelf.

HiRO – Copyright 2025

Hoe kunnen we hier als school mee omgaan?

Besef dat jouw normaal niet hét normaal is.
Vraag je bij uitdagend gedrag af: wat triggert mij hier? Waarom vind ik dit zo belangrijk? En wat zegt dat over mijzelf?

Kijk onder de ijsberg.
Durf nieuwsgierig te zijn: wat maakt dat een kind dit gedrag laat zien? Wat speelt er thuis? Wat is belangrijk in dit gezin? Door dat te onderzoeken, leer je gedrag begrijpen in plaats van alleen corrigeren.

Versterk de relatie.
Gedrag verandert niet door een regel alleen, maar door een relatie. Sluit eerst aan bij waar het kind nu staat, en werk dan samen aan de volgende stap.

Werk met ouders als partners.
Niet alle opvoedingskeuzes hoeven jouw goedkeuring te hebben, maar je kunt wel zoeken naar gezamenlijke waarden. Wat vinden we allebei belangrijk voor dit kind?

Train je eigen ontspanning.
Wanneer jij kalm blijft, kan een kind zich makkelijker spiegelen. Stress en emoties zijn besmettelijk – jij hebt meer invloed dan je denkt.

Tot slot - Gedrag is geen etiket
Het meest waardevolle inzicht uit beide verhalen: kinderen zijn geen gedragsprobleem. Ze zijn mensen met verhalen, waarden en verlangens. Gedrag dat ons raakt, zegt vaak net zoveel over onszelf als over hen.
Als we ons bewust worden van onze eigen aannames en blinde vlekken, kunnen we met meer ontspanning en nieuwsgierigheid kijken. Dat maakt het onderwijs niet alleen effectiever, maar ook een stuk leuker.

HiRO – Copyright 2025

Meer over HiRO

HiRO is dé lesmethode voor de sociaal-emotionele ontwikkeling. HiRO is een schoolbrede en gebruiksvriendelijke lesmethode die resulteert in een veilig pedagogisch klimaat, gebaseerd op de **filosofie van judo**.

Als leerkracht ben je elke dag bezig met de ontwikkeling van je klas. Cognitief, maar ook sociaal-emotioneel. Hoe zorg je dat elk kind in z'n kracht staat?
HiRO helpt je; het is onze missie om op een speelse manier bij te dragen aan de sociaal-emotionele ontwikkeling van basisschoolkinderen.

Onze lesmethode is gebaseerd op **ervarend leren**. Naast praten ook doen! HiRO helpt kinderen hun emoties te beheersen, het respect voor elkaar groeit en zij zullen weerbaar zijn door hun eigen grenzen te kennen. Dit met als doel om kinderen voor te bereiden op een toekomst waarin ze met zelfvertrouwen omgaan met de uitdagingen die het leven biedt.

Blijf bouwen aan een klas vol helden!
Sociaal-emotionele ontwikkeling stopt niet na een les. Het is de basis voor een veilige, fijne en sterke schoolomgeving. Door de HiRO-waarden overal in school toe te passen, help je kinderen om deze vaardigheden echt eigen te maken.

Meer weten?
Wil jij nog meer concrete tips en inspiratie? Vraag een HiRO-demo aan en ontdek hoe jij HiRO naadloos in het hele schoolklimaat kunt laten leven. Samen maken we van elke school een heldenomgeving!

Klik hier voor de HiRO demo-omgeving of scan de QR-code.

www.hiro.school

HiRO - Copyright 2025